

senkinek az érzéseit, de úgy érzem, hogy amit elmondottam, abban nagyon sok az igazság. A kérdés tehát marad : Ha mindennek megvan az ideje a nap alatt, akkor miért nem jut több időnk egymásra? Ez a halottak-napi megemlékezés is figyelmeztessen arra, hogy itt, a földi létben van szükségünk egymásra. Itt adjuk meg azt a szeretetet és tiszteletet, amelyet elhalt szeretteink sírja mellett próbálunk mutatni.

Sajnos, mai, elanyagiasodott világunkban az embert nem aszerint ítélik meg, hogy milyen kapcsolatokat tud teremteni embertársaival, hanem aszerint, hogy mennyire sikeres üzleti vállalkozásaiban, hogy mekkora profitot tud megvalósítani, milyen eredményesen és látványosan politizál, hányszor és milyen hangerővel éneklí a székely vagy nemzeti himnuszt.

Mindennek megszabott ideje van, mondja a Prédikátor könyvének írója. Én azt ajánlom, kedves testvéreim, hogy próbáljuk megtalálni a felsorolt dolgok közötti egyensúlyt. Sokkal emberibbé tehetjük életünket. Ámen.

MI LENNE, HA...?

Neh 2,1-5

Nehémiás szomorúsága... Miért szomorú? Mert a fogság után megmaradtak nagy bajban és gyalázatban vannak. Legnagyobb bánatuk, hogy Jeruzsálem is elpusztult, „várfala csupa rés és kapui tűzben égtek el”. „Mikor meghallottam ezeket, napokon át ültem és sírtam és gyászoltam, böjtöltem és imádkoztam a menny Istene előtt”.

Elhatározza, hogy elmegy és felépíti a várost, templomával együtt. A király elé megy, s kéri, hogy bocsássa el szolgálatából. A király észreveszi, hogy valami nincs rendben: „Miért szomorú az arcod, hiszen nem vagy beteg? Nem lehet ez más, csak a szív szomorúsága.”

- Hogyne volna szomorú az arcom, hiszen az a város, ahol őseim sírja van, rommá lett és kapuit tűz emésztette meg ! „Mit kívánsz tehát ? - hangzott a király kérdése”... küldj el engem Júdába, abba a városba, ahol őseim sírja van, hogy felépítsem azt!"

Megdöböntően szomorú, de csodálatosan szép jelenet, melynek olvas-tán a múlt vasárnapi prédikációhoz kapcsolódva mondanám el, hogy a Közép-Itáliát pusztító földrengés túlélői is hasonló érzéssel gondolhatnak arra, ami őket sújtotta.

Hogyne volna szomorú az arcuk... emberéletek, rombadólt házak, műemlékek, templomok... A pusztítás utáni állapot leírhatatlan. Amit mégis csodálni lehet a templomuk romjai felett búslakodó szerzetesek magatartásában az, hogy imádkoznak, templom hiányában a szabad ég alatt. Szomorúak, de nem esnek kétségbe, bíznak abban, hogy lesz erejük újjáépíteni a templomot.

Istenem! - még elgondolni is rossz, de mi lenne, ha egy napon összeomlanának templomaink, ha lehetetlenné válna az istentiszteletek tartása ? Van-e valami összetartó erő, a templomon kívül, ami megtartaná közösségeinket ?

Tudjuk, hogy milyen fontos szerepe volt mindig közösségeink életében a templomnak. De gondoljunk arra az időszakára történelmünknek, amikor nem leomlottak templomaink, hanem az erőszak foglalta el őket, s híveink hajléktalanná váltak.

Persze, olyant is feljegyzett a történelem, amikor földrengés, vagy éppen tűzvész pusztított el templomokat. Mindig szomorúságot okozott egy-egy ilyen esemény, de a nép soha nem csüggedt el, hanem lánglelkű vezetőivel az élen munkába kezdett, és követ-kőre rakva építettek új templomokat, az elvett hajlékok helyett, vagy építették újra a romokból összedőlt templomaikat.

Őseink már akkor tudták azt, amit századunk költője ilyen formán fogalmazott meg, hogy csak azt szabad megsiratni, afölött szabad elcsüggedni, amit nem kezdhet újra az ember.

Sajnos, a közelmúlt történelme egy igen szomorú példát szolgáltat. Gondolom, ismerősen hangzik Bözödújfalú neve. Lelkészi szolgálatom első állomáshelye, érthető, hogy szívemhez nőtt. Egyszerű kis temploma, tornyában két kis harang, melyek ott, azon a helyen többé nem szólalnak meg. Ismerjük a történetet. Már akkor, a hetvenes évek végén megszületett a gátépítés gondolata, s attól a perctől nem volt nyugta a falu lakóinak, mígnem a szörnyű falupusztító terv valóra nem vált. Megsemmisült egy falu, víz nyelt el mindent, amit évszázadokon át összehordott az ott lakó nép kőből, téglából, hagyományból, történelemből... Mennyi álmatlan éjszaka, kettétört emberi élet jelzi a pusztulást.

Ma már fájó emlék mindez, de a hatalmas vízgyűjtő közepén a két templom, a római katolikus és unitárius, mint két nagy felkiáltó- és figyelmeztető jel, megmaradtak emlékeztetőül. A falu legnagyobb része, néhány ház kivételével, víz alá került. Én mégis hiszem, hogy a valamikori és még ott lakók lelkében, szívében tovább él templom és iskola, elhagyott hajlékok képe.

Kegyetlen kimondani is: az élet megy tovább!

Tovább ízelgetem a minden lehetőséget elénktáró kérdést:

Mi lenne, ha... elveszítenél valakit, aki életedhez tartozott, aki nélkül lehetetlennek, értelmetlennek tartod, el sem tudod képzelni az életet ?

Tudom, hogy fájna, kimondhatatlanul, vigasztalanul siratnád, talán évekig, de... az élet megy tovább.

Mi lenne, ha elveszítenéd látásodat. Ha egyik napról a másikra elborulna előtted a világ, s sötétségre ítélve kellene leélned hátralevő napjait. Tudom, hogy összetörne, hisz még a gondolattól is megborzong az ember, dühös lennél, tiltakoznál, panaszkodnál hosszú ideig. . . de az életnek mennie kell tovább ! Csodálatos volt az a riport, melyet az elmúlt héten mutatott be a Duna TV. Vakokról és süketnémákról szólt a riport. Normális embernek szinte hihetetlen az, ahogy ezek az emberek megélik életüket, elfogadva helyzetüket, nem panaszkodva, tiltakozva, hanem egyszerűen megpróbálva teljes értékű emberekként élni. Ez a csodálandó magatartásukon és életvitelükön, amiből mi is tanulhatunk.

Mi lenne, ha elveszítenéd munkahelyedet ? Sajnos, ma egyre többen vannak, kerülnek ebbe a helyzetbe. Tudom, hogy dühös lennél, szidnád a kormányt, a rendszert és panasznád kilátástalannak tűnő helyzetedet, melybe a gazdasági „reform” taszított. Rosszabb lenne ennél, ha tehetetlen dühödöt megpróbálnád alkoholba fojtani, s így szabadulni új helyzeted nyomasztó világából.

Kérdezem én tőletek, kedves testvéreim: Ez volna a megoldás? Határozottan állítom, hogy nem. Persze nekem könnyű, mondhatná bárki, mert nem vagyok ilyen helyzetben. Ez igaz, de én azt mondom, hogy nincs olyan nehéz helyzete életünknek, hogy abból ne lenne kiút, ne lehetne valamilyen megoldást találni. Pontosan erre kellene fordítani a bennünk levő energiát: megoldást keresni és találni.

Miért szomorú az arcod? Nem lehet ez más, csak a szív szomorúsága. Hogyne volna szomorú, hiszen... bárki tudna panaszkodni és volna is oka a panaszkodásra. Ne ezt tegyük, hanem úgy, mint Nehémiás, imádkozunk, kérjük Istent, adjon erőt elfogadni az új helyzetet, és újabb erőt megtalálni a kiutat, újrakezdeni... Nem könnyű, de nem lehetetlen... Mindenekfelett a legfontosabb, hogy megőrizd emberi méltóságodat, és gondold arra, hogy lehetnek mások, akiknek helyzete, élete sokkal keserűbb, sokkal rosszabb. Légy türellemmel, de ne légy tétlen és közömbös, s meglátod, sikerül, néha még a lehetetlen is. Bízz Istenben és önmagadban. Ámen!

FARKAS DÉNES

TUDOM A TE DOLGAIDAT.....

Jel 2, 2

Bizonyára tudjátok, hogy a múlt rendszerben, főleg a magyarországi 56-os forradalom után tízesével vetették papjainkat és teológusainkat különböző börtönökbe politikai fogolyként, ún. kirakatpercek alapján, melynek fő célja a megfélemlítés volt, s egyben a rendszer szemében „kényelmetlen” személyek láb alól való eltétele.

Magam, amikor a teológiára mentem, teljében tapasztaltam azt a hangulatot, melyet a sok kiváló ember elhurcolásának félgyásza telepített az intézetre. Talán mondanom sem kell, hogy milyen nagymértékben tartották rajtunk az akkori államhatóság erre megbízottjai a szemüket, fülelték kiejtett szavainkat, s mintegy nagypénteki hangulatban éltük internátusi életünket. Találón jellemezte valaki e kort úgy, hogy a templomban elhangzó igéknek „több a hallgatózója, mint a hallgatója”.

Történt elsőéves teológus koromban, hogy egy légáció után, némi borzogatást követően, virtusból, az internátusban elénekeltük az akkor főbenjáró bűnnek számító Székely Himnuszt, sőt valamelyik háromszéki barátom kezdte énekelni azt az éneket is, hogy: „Ellopták az apám sírját”..., mely ének nyilvánvalóan valamikor a Trianont követő időszakot idézte. Azt hiszem, még két nap sem telt el, és megkezdődött a hívogatás és a kényszergetés vétkeink bevállása végett. Természetesen tagadtuk tettünket mire a vallató szekus több óra után ezzel a megjegyzéssel bocsátott el, hogy „tudom a te dolgaidat”...

Elsőéves teológus voltam, s ebben az időben még nagyon kevés képzetem volt a Bibliáról, csak később találkoztam azzal az engem nagyon megdöbentő ténnyel, hogy a Jelenések könyvében 7 helyen olvasható egy az egyben